

BILTEN

broj 3

12.04.2012.

Tiraž: 300 primeraka

SADRŽAJ

Uredbe MPTŠV za 2012.g.

mr Anka Kačarević.....st. 3

Setva kukuruza

Jelena Marković, dipl.ing.....st. 5

UREDBE MPTŠV ZA 2012.G.

Vlada Republike Srbije je na predlog Ministarstva poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, usvojila uredbe kojima se podstiču proizvodnja krmnog bilja, duvana u listu, žitarica i krompira i industrijskog bilja i Uredbu na osnovu koje se produžava rok za regresiranje dizel goriva za prolećne radove u poljoprivredi u 2012. godini.

Korisnici premija imaju pravo na korišćenje dela premije pre isporuke u vidu *avansa*, i to:

- *za žitarice i krmno bilje u iznosu od 1.500 din/ha,*
- *za krompir u iznosu od 2.000 din/ha*
- *za industrijsko bilje u iznosu od 4.000 din/ha,*
- *za duvan u iznosu od 4.000 din/ha.*

Zahtevi za avans se podnose Upravi za trezor, samostalno ili preko asistenta savetodavaca od 17. aprila do 10. maja 2012. godine.

PREMIJA ZA PROIZVODNJU ŽITARICA I KROMPIRA

Ova cenovna podrška predviđa plaćanja po jedinici proizvedenih žitarica u iznosu od 1,00 din/kg za: pšenicu, kukuruz, ječam, raž, ovas, tritikale i heljdu.

Pravo se odnosi na proizvedene i isporučene količine, kao i na žitarice koje se koriste za potrebe ishrane stoke na sopstvenom gazdinstvu. (uslovi će biti propisani Pravilnikom)

Takođe predviđa premiju za proizveden i ispučen **krompir** u iznosu od 0,60 din/kg.

Fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva sa aktivnim statusom, pod uslovom:

- da je upisano u RPG u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima upisa i vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava, . . . ,

- da je na dan 9. aprila 2012. godine imalo prijavljene površine pod odgovarajućom grupom poljoprivrednih kultura, u skladu sa Pravilnikom.

Fizičko lice ostvaruje premiju preko pravnog lica, odnosno preduzetnika koji se bavi skladištenjem, otkupom, odnosno preradom žitarica i krompira, kao i preko Republičke direkcije za robne rezerve – podnosioca zahteva.

Fizičko lice ostvaruje premiju i kad izveze žitarice i krompir iz sopstvene proizvodnje

Zahtev za korišćenje premije za proizvodnju žitarica, koje fizičko lice koristi za potrebe ishrane stoke na sopstvenom gazdinstvu, podnosi Upravi za trezor od 1. oktobra 2012. godine do 1. oktobra 2013. godine.

PREMIJA ZA INDUSTRIJSKO BILJE

Ova cenovna podrška predviđa plaćanja po jedinici proizvedene i isporučene robe, i to za:

- soju u iznosu od 3,00 din/kg,
- suncokret u iznosu od 3,00 din/kg,
- šećernu repu u iznosu od 0,50 din/kg,
- uljanu repicu u iznosu od 3,00 din/kg.

- Pravo na premiju korisnik ostvaruje preko pravnog lica i preduzetnika koji se bave proizvodnjom šećera, ulja, odnosno proizvodnjom hrane za životinje ili preko Republičke direkcije za robne rezerve – podnosilaca zahteva.

- Fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva sa aktivnim statusom, pod uslovom:

- da je upisano u RPG u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima upisa i vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava, . . . ,

- da je na dan 9. aprila 2012. godine imalo prijavljene površine pod odgovarajućom grupom poljoprivrednih kultura, u skladu sa Pravilnikom.

- Registrovani poljoprivrednici, na osnovu Uredbe za podsticanje proizvodnje krmnog bilja, imaju pravo na premiju po kilogramu proizvedenog krmnog bilja za ishranu stoke na sopstvenom poljoprivrednom gazdinstvu i to za silažni kukuruz i stočni sirak u iznosu od 0,2 dinara za jedan kilogram, lucerku, detelinu i stočnu repu 0,5 dinara i grahoricu i stočni grašak 0,7 dinara po jednom kilogramu, kao i pravo na avans u iznosu od 1.500 dinara po hektaru.

- **Zahtev za korišćenje premije po kilogramu proizvedenog krmnog bilja se podnosi od 1. juna do 1. oktobra 2012. godine.**

mr Anka Kačarević

OBLAST RATARSTVO

SETVA KUKURUZA

Kukuruz, naša najvažnija biljna vrsta i ove godine zauzeće najveće poljoprivredne površine. Ako zemljišni uslovi dozvole, sa setvom treba početi već oko 5 aprila.

Ukoliko se seje veća površina, korisno je odabrati bar dva-tri hibrida u cilju dobijanja stabilnijih prinosa. Bez obzira koliko jedan hibrid bio dobar, ne može se jednako dobro suprotstaviti svim stresnim faktorima (visoke temperature u vreme cvetanja, suša u vreme nalivanja itd.) koji se mogu desiti u proizvodnji.

U tom smislu dobro je kombinovati hibride različitih FAO grupa zrenja:

- Za visok prinos i čuvanje kukuruza u klipu odabrati hibride FAO 500 i 600 grupe zrenja.

- Za niske vlage i kombajniranje zrna hibride FAO 300 i 400 grupe zrenja.

- Ukoliko imamo površinu od nekoliko stotina hektara, tada je poželjno kombinovati hibride od FAO 300 do FAO 700 grupe zrenja, zbog ublažavanja negativnih efekata suše i ublažavanja špiceva u toku proizvodnje kukuruza.

- Kod hibrida iste dužine vegetacije i visine biljke, može se sejati i dva i dva reda, ili jedan i jedan.

Vreme setve - prva dekada aprila

Kukuruz je toploljubiva biljka i treba ga sejati kada se temperatura zemljišta na dubini setve (5-7cm) ustali na 10-12 stepeni. Optimalni period u našim uslovima najčešće pada između 15 i 25 aprila.

U praksi je bitno konkretno za svaku godinu i svaku njivu precizno odrediti vreme setve. U nekim godinama optimalni rok može biti i 10 april, a nekada tek 20 april. Neki proizvođači seju kukuruz već krajem marta. To je rizično, ukoliko zahladi, period od setve do nicanja u takvim uslovima može da se ~rastegne~ i na više od 20 dana, a imperativ je da kukuruz što pre nikne. Seme koje dugo stoji u hladnoj i vlažnoj zemlji podložno je truljenju i napadu žičara, što rezultuje u smanjenom sklopu, odnosno proređenom usevu.

Broj biljaka po jedinici površine je najvažnija komponenta prinosa i ako nema dovoljno biljaka ne može se očekivati visok prinos.

Višegodišnja istraživanja su pokazala da je najbolje vreme za setvu kukuruza u prvoj dekadi aprila. Setva u prvoj dekadi aprila u povoljnim godinama jednaka je, po prinosu, setvi u prvoj dekadi maja, ali je u nepovoljnim sušnim godinama, kakave su kod nas u većini, u značajnoj prednosti. U takvim sušnim godinama setva u prvoj dekadi aprila može dati veći prinos i za tri tone od setve u prvoj dekadi maja. Ako zemljišni uslovi dozvole, kukuruz treba početi sa setvom već oko 5 aprila. Može se desiti u nekoj godini da je kasna setva bolja, ali u dugogodišnjem proseku setva u prvoj dekadi aprila je najbolja.

Dubina setve: 5-7cm

Kukuruz se seje na dubinu od 5-7cm. Međutim, često na ivicama parcele ili uvratinama, kako se kaže, zbog sabijenosti zemljišta, seme bude položeno i znatno pliće, čak nekada ostane po neko seme i na površini. Sve to donekle bude u redu ako nakon setve padne kiša, ali ako zasuši tada nastaju problemi.

Seme u uslovima nedovoljne vlage ne može da nabubri, klija i niče i stoji kao u džaku ili ukoliko suša nije tako drastična, seme upije raspoloživu vlagu, krene da bubri, nestane vlage i klica vene. Seme koje je posejano pliće od 2.5cm u proseku za razne tipove zemljišta formiraće bočne korenove, koji su najvažniji za ukorenjavanje biljke i uzimanje hrane i vode u vazduhu, oni će ostati mali, zakržljaće. Takve biljke najčešće padaju ili ostaju jalove.

Zbog svega toga bitno je da dubina setve ne samo u dubini parcele nego i na uvratinama bude između 5 i 7cm.

Gustina setve: 70 x ?

Broj biljaka po jedinici površine je najvažnija komponenta prinosa. Broj biljaka po jedinici površine rezultat je gustine setve, a nakon nicanja uobičajeno je da se kaže “sklop”.

Gustinu setve, onosno budući broj biljaka po jedinici površine opredeljuje rastojanje biljaka u redu, pošto se kukuruz kod nas seje na međuredni razmak od 70 cm. Gustina setve treba da bude primerena potencijalu godine, nivou agrotehnike, potencijalu njive i hibrida koji se seje:

- U godinama sa malo zimskih padavina i u uslovima gde je najveća količina azotnih hraniva u proleće u površinskom sloju, i ukoliko je njiva slabih mogućnosti, gustinu treba umanjiti, odnosno primenuti onu donju gustinu iz preporuke za dati hibrid.

- Ukoliko je pak bilo puno zimskih padavina, ukoliko se azot nalazi dublje u sloju od 60-90 cm, ukoliko je njiva velikih mogućnosti, ukoliko je visok nivo agrotehnike, tada treba sejati gušće, odnosno primeniti onu najveću preporučenu gustinu za dati hibrid.

Za konkretnu preporuku gustine setve moramo imati informacije o analizi zemljišta, zimskim padavinama, o mogućnosti njive, nivou agrotehnike, hibridu, o nameni za koju se seje kukuruz (za silažu obično oko 10% gušće sejati). Ukoliko nemamo takvih informacija jedna generalna preporuka bila bi:

- u povoljnim uslovima hibride FAO 500 i 600 grupe zrenja treba sejati ne ređe od 70 x 22-24.5cm, a u nepovoljnim uslovima na 70 x 26-30cm.

- Hibride FAO 300 i 400 grupe zrenja u povoljnim uslovima treba sejati na 70 x 18-22cm, a u nepovoljnim uslovima 70 x 22-24.5cm

Od ovoga može biti odstupanja zavisno od konkretnih uslova. Idealna i jedna ista preporuka za sve uslove ne postoji.

Marković Jelena dipl.ing ratarstva